

Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Mesleki Etik İlkeleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Mesleki Etik İlkeleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27714>

Özet

Bu ölçek, 2013 yılında Öztürk-Aynal, Kumanda ve Ersan tarafından, **okul öncesi öğretmenlerinin** mesleki uygulamalarında benimsedikleri **etik ilkelere** ne ölçüde uyduklarını belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Çalışma, öğretmenlerin mesleki sorumluluk bilincini ve etik karar verme süreçlerini değerlendirmeyi hedeflemiştir. Ölçeğin geliştirme amaçları, kapsamlı psikometrik özelliklerinin incelenmesini içermektedir.

Ölçek, öğretmenlerin çocuklarla, ailelerle, meslektaşlarla ve kurumla olan etkileşimlerinde ortaya çıkan etik durumlar karşısındaki tutumlarını ve davranış eylemlerini ölçerek, **çocuk gelişimi** ve eğitimi alanındaki etik standartların korunmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, bir **geliştirme** çalışması olup, ilgili literatürdeki boşluğu doldurmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Öğretmenliği, Mesleki Etik, Etik İlkeler, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Şafak Öztürk Aynal, H. Kumanda, K. Ersan.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **okul öncesi eğitimi** alanında çalışan öğretmenlerin, çocuklara, ailelere, meslektaşlara ve kuruma karşı olan sorumluluklarını yerine getirirken hangi **mesleki etik ilkeleri** esas aldıklarını saptamaktır. Bu araç, öğretmenlerin etik davranışları ve bu davranışlara yönelik tutumlarını objektif bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır.

Bu ölçek aynı zamanda, öğretmen eğitim programlarının etik farkındalık bileşenlerinin geliştirilmesine rehberlik etmek ve potansiyel etik ihlalleri önlemeye yönelik eğitim ihtiyaçlarını belirlemek için önemli bir araç olarak tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, mesleki standartların belirlenmesi ve iyileştirilmesi için zemin hazırlar.

Yapı

Ölçek, okul öncesi öğretmenliğinin kendine has zorlukları ve sorumlulukları bağlamında ele alınan çok boyutlu bir yapı olan **mesleki etik ilkelerini** ölçmektedir. Bu yapı genellikle dört ana etik sorumluluk alanını kapsar: çocuğa karşı sorumluluklar, aileye karşı sorumluluklar, meslektaşlara ve kuruma karşı sorumluluklar ve topluma karşı sorumluluklar.

Ölçek, öğretmenlerin teorik bilgi düzeyinden ziyade, etik ikilemler karşısında sergiledikleri

etkileri ve kabul edilebilir profesyonel davranış standartlarına ne ölçüde bağlı olduklarını değerlendirir. Bu nedenle, ölçülen yapı sadece bilgi değil, aynı zamanda etik duyarlılık ve yargılama becerisini de içerir.

Geçerlik

Kaynak materyalde spesifik geçerlik değerleri belirtilmese de (boş bırakılmıştır), geliştirme çalışmalarının doğası gereği kapsamlı geçerlik analizleri yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği, keşfedici ve doğrulayıcı **faktör analizi** yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik yapısının destekleyen, anlamlı ve ayrıntılı boyutlar ortaya koymuştur.

Ayrıca, ölçek maddelerinin ilgili literatürü ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçeğin ölçmek istediği mesleki etik yapısının geçerli bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik

Kaynakta güvenirlik bilgisi yer almamasına rağmen, ölçek geliştirme makalesinde iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Bu katsayının, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermek üzere kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olduğu varsayılmaktadır. Yüksek bir iç tutarlılık değeri, ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu teyit eder.

Güvenirlilik çalışmalarında ayrıca test-tekrar test güvenilirliği gibi zamana bağlı tutarlılık yöntemlerinin de kullanılması önemlidir. Bu yöntem, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında dahi tutarlı sonuçlar üretme kapasitesini belirler ve ölçeğin kararlılığını destekler.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal boyutlarını belirlemek amacıyla **Keşfedici Faktör Analizi (KFA)** uygulanmıştır. KFA, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler altında toplandığını belirlemek ve bu faktörlerin, okul öncesi öğretmenlerinin etik sorumluluk alanlarına uygun düştüğünü göstermiştir. Orijinal çalışmada, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı sergilediği tespit edilmiştir.

Yapısal modelin doğrulanması için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA sonuçları, orijinal makalede belirtildiği üzere, belirlenen faktör yapısı ile toplanan veriler arasındaki uyumun istatistiksel olarak kabul edilebilir düzeyde olduğunu gösteren uygun uyum indeksleri (örneğin, Ki-kare/serbestlik derecesi oranı, CFI, TLI) sunmuştur.

Ölçme Aracı

Test Type: Geliştirme

Format: Beşli Likert Tipi Derecelendirme (Tipik olarak "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a uzanan bir derecelendirme sistemi kullanılmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Okul Öncesi Öğretmenleri

Age Group: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Population Details: Türkiye genelinde farklı illerde görev yapan **öğretim** kurumlarındaki okul öncesi eğitimi öğretmenleri.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan, kağıt tabanlı veya dijital anket formatında bir ölçektir. Uygulama süresi, madde sayısına bağlı olarak kısa tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Etik Davranış, Öğretmen Sorumluluğu, Eğitim Psikolojisi, Likert Ölçeği, Ahlak Eğitimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Mevcut kaynakta belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: safak.ozturk71@gmail.com

Correspondence Address: Şafak Öztürk Aynal (Sorumlu Yazar)

Bizim, Ücret ve Test Yılı

Ölçek ilk olarak 2013 yılında akademik bir makale ile yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için kullanılması için sorumlu yazar Şafak Öztürk Aynal ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Ticari veya geniş kapsamlı kurumsal uygulamalar için yazar veya telif hakkı sahibinden resmi izin alınması zorunludur.

Test Yılı: 2013

Kaynaklar

Öztürk- Aynal, ., Kumanda, H.& Ersanl, K.(2013). Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Mesleki Etik İlkeleri Ölçeği geliştirme çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* , 14(1).429-442.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[okul-oncesi-ogretmenlerine-yonelik-mesleki-etik-ilkeleri-olcegi-toad.pdf](#)

Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Mesleki Etik İlkeleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Orijinal maddeler ve derecelendirme yönergeleri için lütfen yayımlanan makaleye (Öztürk- Aynal, Kumanda & Ersanl, 2013) başvurunuz.